

Mihai Radu

ÁTSZIVÁRGÁS

Fordította Szócs Imre

Mihai Radu

ÁTSZIVÁRGÁS

Regény

TYPOTEX

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez.
Ez a kiadvány a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető
felelőssé az abban foglaltak bárminemű felhasználásáért.

Mihai Radu: *Contaminare*

© 2019 by Editura Polirom

Hungarian translation © Szócs Imre, 2021

Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2021

Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

TYPOTEX VILÁGIRODALOM

ISSN 2064-2989

ISBN 978 963 493 155 3

Kedves Olvasó!

Köszönjük, hogy kínálatunkból választott olvasnivalót!

Újabb kiadványainkról, akcióinkról a www.typotex.hu

és a facebook.com/typotexkiado oldalakon értesülhet.

Typotex Kiadó

Alapította Votisky Zsuzsa, 1989

A kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók

és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

Felelős kiadó: Németh Kinga

Főszerkesztő: Horváth Balázs

A kötetet gondozta: Bödecs László

Borítóterv: Nagy László

Készült a Multiszolg Bt. nyomdájában

Felelős vezető: Kajtor Bálint

1

„Az a bizonyos magány dolog”

Reggel óta zuhogott az eső, az esernyők összezsúfolódtak a metrólejáróban, a taxik úgy száguldottak, mintha soha többé nem akarnának megállni senkinek, az éji sötét makacsul megülte a panelházak hátsó udvarait, a sétányokat, de délre kisütött a nap, és a csalfa szél langyos lett, cirógató.

Egy betonkerítésnek támasztva három műanyag próbababa állt – meztelenül és kávébarnán, csonkolt karokkal, mintha más próbababák tépték volna ki magukat az ölelésükből, merev fejjel, kifejezéstelen tekintettel, valaki által ottfelejtve, vagy egy csőd, esetleg végkiárusítás miatt utcára dobva ki tudja, honnan, most, amikor az ég ismét leereszkedett, és a kora ős zsémbesen morgott a járókelők után. Az óra háromnegyed négyet mutat, esik az eső, a próbababák ott állnak a Dumbrava és a Lăstaru tábornok utcák kereszteződésében, a magas betonkerítéshez támasztva, a Primăverii negyedben, egykedvűen várva valamit, talán a kukásautót, szégyenkezve e miatt az egész történet miatt, amit az arra járó a meztelen testükről akár le is olvashat.

Ott ment el Anastasia Stoica is, egy vékony, szőke lány, akiről, akik először látják, azt mondanák magukban, hogy még fiatal. Fehér nyomtatott pólót viselt – három toronyház, közöttük lila sugarak – és farmerdzsekit, szűk bársonynadrággal és teniszcipővel.

A BRD bank Gheorgheni utcai épületéből lépett ki, és arra gondolt, hogy egy nagyvárosban az eső egyenesen és őszintén

szokta összekuszálni a dolgokat. Az ezelőtt egy órával érzett undora azonban már elmúlt. A felhőkből áradó sötét, a fák koronáit cibáló, vészjósuló szél, az égből bizarr tárgyakként aláhulló vízcseppek, és a dzseki alatt lúdbőröző háta miatt úgy érezte magát, mint aki távol van mindentől és mindenkitől.

Végigszaladt a sugárúton, csak a dorobanți-i körtéternél húzódott be egy ékszerbolt utcai ponyvája alá. Mellette egy kutyát sétáltató asszonyság telefonon beszélt valakivel. Azt mondta az illetőnek, egyen nélküle, és elmesélte, hogy a kutya roppant neveletlen, a zebrán mindig ölbe kell vennie. Az eb, egy szőrös kis valami, undorodva nézett maga elé.

A reggeli idegesség és lehangoltság most eltévelyedésnek tűnik fel Anastasia előtt, és nem ellenkezne, ha elnézést kellene ezért kérnie a környezetétől, ám erről senki nem tudott semmit, minden benne zajlott, hangtalanul, mint egy némafilmes robbanás az autók zaja és az emberi hangok között. Olyan reggel volt, amikor leginkább otthon maradt volna, nem ment volna el a munkába vagy a bankba, egy hosszú nap reggele, amikor egyre csak próbált volna felébredni, és azt mondogatta volna magában, ideje lezuhanynom, de nem lett volna ereje megtenni. Olyan reggel, amikor meg volt győződve róla, hogy szimpatikusabbak számára azok az emberek, akiket nem ismer.

– Iza – szólította meg Izabelát –, volna kedved egy kis metafizikához?

– Szívesen, bármikor – válaszolta Iza.

– Az ilyen reggeleket azoknak az életeknek a számlájára írom, amelyeket nem éltem meg, és nem is fogok, a fáradság, amit az okoz, akik nem lettünk, amit nem éltünk át.

– Én mindig ilyen ramatyul érzem magam, csajszi, és veled elmentétben néha még feldagadt képpel is ébredek... Pedig nem is eszem sőt, a kurva anyját annak a sónak – válaszolta Iza.

– Ez azt jelenti, hogy nagyon sok Iza lehetséges, akár egy nagyon ronda, dagadt képű Iza is.

Végre megszabadult a banktisztviselőtől, az eső, mely nedves falat vont az emberek köré, hűségesen elkísérte. Összehasonlította magában ezt a mostani helyzetét azzal, amikor a cälärași-i Megyei Kórház kapuján kilépett két nappal a vakbélműtete után. 14 éves volt, a hőség úgy szívott ki a fejéből minden tisztaságot, mint egy hatalmas injekciós tű, szédült volt, kimerült és boldog – milyen nagyszerű, hogy az Isten nem egy hatalmas vidéki kórháznak teremtette a világot. Akkor is, akárcsak most, néhány lépés után esőszagot érzett, a nap úgy folyt szét az égbolton, mint a tojássárgája, az emberek nem néztek rá, nem tudtak sem a műtétről, amin átesett, sem az örömről, amit érzett. Nem volt miért bocsánatot kérnie. Csak egy tizennégy éves lány, aki épp arra gondol, hogy láthatónak lenni ugyanolyan súlyos, mint betegnek. A buszmegállóig a falak mentén, a kerítéseknek támaszkodva ment, meg-meg pihenve, mivel remegtek a lábai. Egy férfi megkérdezte tőle, hogy nincs-e rosszul, ő azt szerette volna válaszolni, hogy de, csak hogy ne okozzon csalódást, mert nagyon jó érzés volt végre nem ágyban fekvő emberek között lenni, de csak mosolygott, intett a kezével, és folytatta az útját. Ő, akinek megnőttek a mellei, és nem tudta, hogyan rejthetné el őket, ő, aki borzasztóan szégyellte magát iszákos apja miatt, hogy most sem volt képes utánajönni, hogy hazavigye a kórházból, szóval ő most hajlandó lett volna mindenki előtt, az egész Jegălia község előtt beismerni, hogy fölöslegesen gyűlölte őket.

Furcsa hangulat kerítette hatalmába, amikor a mostani érzéseket a kamaszkorában történetekkel kapcsolta össze – az volt a benyomása, hogy mindig csak jön Bukarestbe a Duna partjáról, mindig érkezésben van, de meg sosem érkezik. Volt egy vicce is, amit csak magának mondott, hiszen más úgysem értette volna:

elképzelte, milyen mókás volna, ha egy bukaresti házfalon megpillantana egy ilyen feliratot: „Anastasia jön!”, az általánosan elterjedt „Jézus jön!” alatt. Egy várólista mindazokkal, akik jönnek. Jönnek és jönnek.

Az anyjával tavasszal folytatott beszélgetése, mely a húsvéti ünnepek égisze alatt zajlott, minden tekintetben komoly beszélgetésnek ígérkezett. Ugyanúgy, mint amikor régebben a menstruációról, a fiúkról, a biztonságos szexről beszélt neki, vagy akkor, amikor azzal fogadta a kapuban, hogy az apja rosszul lett, de az orvosok reménykednek. Anyja, Cornelia asszony, ahogy a faluban szólították, leült szépen az asztal mellé a nyári konyhában, és hosszan hallgatott, mintegy falat emelve csendből a közé, amit eddig mondott, és amit ezután fog mondani. Tiszta vizet kellett önteni a pohárba.

Anastasia unta az egészszet. Szinte semmit nem aludt előző éjszaka a kízó migrén és egy hülye álom miatt, amelyben egy több tízemeletes irodaházban férfiak üldözték, akik a fejére, a testére, az arcára kapcsokat tűztek, olyanokat, amilyenekkel a papírlapokat szokás összekapcsolni, hatalmas, aranyszínű tűzőgépekkel. A gondolat, hogy templomba fog menni, és végig fog állni egy bő kétórás szertartást, onnan pedig a temetőbe vonul a hullámzó tömegben, a himbálózva lépkedő, gyertyát tartó emberek sűrűjében, végig a falu főutcáján, csak rátett egy lapáttal erre a fáradtságra...

„A halottak is várják a fényt, Anuska.” Még most is tisztán emlékezett nagyanyja szavaira, de az akkori képzeletében csak annyi maradt meg, hogy az elhunytak, a temető alatti városban, vakondok módra tapogatózva furcsa mohósággal szomjazzák a lángokat, a forró viaszt. Túl aktívak, gondolta, ahhoz képest, hogy már nem léteznek, túl sokat kívánnak, túl sokat gondolnak a hasukra.

Az viszont fáj, hogy az apja halála után anyja mindig így indította a komolyabb beszélgetéseket: „Ne vedd zokon, Anastasia, de...” Mindent elhibázottnak érzett ebben a szerkezetben, kezdve ezzel a „ne vedd zokonnal”, amit természetesen zokon vett, folytatva a „de” kötőszóval, mellyel ez a hatvanéves nő nem tett egyebet, mint magára vállalt minden ezután következő disznóságot, függetlenül a kockázatoktól, és az „Anastasiával” bezárólag, mely olyan hivatalosan hangzott, mintha egyenesen az anyakönyvi kivonatból ugrott volna elő, egyenletesen, tisztán ejtve, mint egy klasszikus orosz színdarabban egy vidéki város színpadán. Néhány pillanattal korábban még Ana volt, vagy Annuska, most a konyhaasztal abroszán úgy terült el, mint egy hatalmas csatatér térképe, a név: Anastasia.

Pár éve, amikor apja, Cornel még élt, ezek az ünnepek alkalmával megejtett beszélgetések gyorsan megtalálták az utat a botrányos befejezés felé, vagy hosszú délutánokba torkolltak, amikor Anastasia a szobájában egyedül nézte a tévét, esetleg sértődötten egy olvasmányba merült, várva a pillanatot, hogy visszamehessen Bukarestbe. És az úton mindig megállt a drajnai benzinkútnál, vett magának egy kávé, és kisírta magát.

Ritkák voltak azonban az alkalmak, amikor Anastasiának volt ideje hazautazni az ünnepekre, vagy valamelyikük születésnapjára. Egyébként a veszekedései rendszerint telefonban zajlottak, miután előzőleg Anastasia percekig sétált fel-alá a tévészékház udvarán, fogadkozva magában, hogy nem fog felmérgeződni, hogy nyugodt marad, és ha a beszélgetés ingoványos talajra téved, egész egyszerűen megszakítja a hívást. Nemegyszer tett így, aztán a telefont is kikapcsolta, majd néhány óra múlva újra felhívta, és azt mondta, hogy lemerült az akku. De általában nem tette le a telefont, a beszélgetések a vallomás, kérések, vallatás bizarr lán-

colatával indultak, hogy néhány perc múlva Anastasia azon kapja magát, hogy az anyai szemrehányások özönében fuldokol, hogy az egész faluban egyedül csak náluk nem ünnepez az ünnep.

Miért nem marad legalább két napig, miért megy a barátaival, mindenhová hazajönnek a gyerekek. A gyerekek az ő gyerekeikkel, nem úgy, mint Anastasia, és Catinca, az unokahúga, egy orvos fiúval van, aki Konstancán a sürgősségin dolgozik, és Catinca anyját beprotezsálja vizsgálatokra.

Ilyenkor finom porként lepte be a hallgatás. A vonal túlsó végén anyja zokogott, és a szemére hányta, hogy semmi öröme nincs benne, no meg az apjában, Anastasia jól ismerte ezt a fájdalmas fejezetet is.

- Ana, lehet, hogy te nem veszed észre, de ...
- Tudom, apa szenved, de magába fojtja, igaz?
- Nevetsz, de majd meglátod, mi lesz, ha ...

Anastasia itt ismét a szavába vágott:

- ... ha a) ti már nem lesztek, b) nekem is lesznek gyerekeim.

Ezt akartad mondani, nem?

– Mi olyan rossz abban, hogy mi is akarunk egy unokát? Soha nem mesélsz semmit, mivel foglalkozol, kikkel találkozol, merre jársz ...

Egy unoka, tehát, ez az „egy” a jóindulatukat, a türelmességüket, az elvárásaik decens visszafogottságát volt hivatott hangsúlyozni. Két unokahúga volt, mindketten szültek már két-két fiúgyermeket, és az anyja mindig ezt mondogatta nekik, büszkén és elszántan, mintegy az ő nevében:

- Az én Annuskám kislányt fog szülni, majd meglátjátok!

Csakhogy az évek múltak, és Ana megvetette a két unokánóvért, Catincát és Lorenát, akik a fiúcskákat hosszú fürtös frizurával járatták, merthogy kis angyalkák, vagy kis hercegek, és a

lakodalmakon vagy más családi események alkalmával a felnőttékéhez hasonló öltönyökbe bújtatták őket, amitől úgy néztek ki, mint két ijesztő báb, amely életre kelt.

Kamaszkorában az övéinél a folytonos garasoskodást és a pincében felhalmozott befőttesüvegek számolgotását gyűlölte, a kerti munkát, a Dacia alkatrészeit, melyeket az apja folyton-folyvást tisztogatott, mint valami értékes csecsebecséket, a benzinbüzt az autóban, amikor éjnek idején nyaralni indultak a tengerpartra, miután sorra ellenőrizték a csomagokat, azt, hogy mindig végig kellett hallgatnia az anyja dörgedelmeit arról, hogy mindent meg kell fontolni, mindent ki kell számolni, és a világ nem volt más, mint ez a tökéletesen kiszámolt egyezés a tettek és az emberek között. Ez utóbbiaktól mindenekelőtt óvakodnod kellett.

Cornelia asszonymnak azonban rá kellett jönnie, hogy az ő Anájának nem áll szándékában sem kislányt szülni, sem semmi mást, ennek Anastasia örült, hiszen nemcsak a laktózt nem tolerálta a szervezete, hanem anyja intó szavait sem, legyen szó a rohanó évekről, a nem létező lakásáról, a nyugdíjáról, ami nem lesz. Anastasiának huszonhét évesen esze ágában sem volt férjhez menni, betöltötte a huszonnyolcat, majd a huszonkilencet és a harmincat, és akkor Cornelia asszony megértette, hogy a Tulipán utcába beköltözött a boldogtalanság, kezében egy cetlit lobogtatva a huszonnégyes számmal, a ház számával, amelynek négy szobájából kettő régebben, kettő újabban épült, „hogy legyen hová jönnie Anastasiának és a férjének a gyerekekkel”.

– Minden udvar tele van unokával! – mondogatta Anastasiának.

– Akkor szolgálj ki magad. Ahol annyi van, hogy már nem fér az udvaron, ami kicsorog az utcára, hopp, megfogtad és elvitted. Phű-phű, ez az én unokám! – vágott vissza Anastasia.

Cornelia asszony tudott szenvedni, tudta, hogyan készítse és hogyan fogyassza el, hogy a keserű pohár egyetlen cseppje se menjen veszendőbe, ahogy Anastasiát is megtanította, amikor kicsi volt, hogyan csavarja fel a fogkrém tubusát, hogy egy csepp se menjen kárba.

Pedig Anastasia párszor kifejtette, hogyan látja a dolgokat, és az anyja mindig figyelmesen végighallgatta, sőt a beszélgetés végére bólintott, mintegy egyetértését fejezve ki, hogy aztán nem sokkal később teljes némaságba burkolózzon, vagy váratlanul el-sírja magát semmiségek miatt – nyitva maradt a padlásajtó, bejönnek az idegen macskák, az egerek, a csótányok, leesett és eltört egy befőttesüveg a pincében, valaki sáros cipővel ment be a házba, minden fájdalmas dühkitörést váltott ki nála, amely aztán egy végtelen bánatócéánba torkollt. Semmi, de semmi nem ment úgy, ahogy kellett volna, semminek nem volt már értelme, ráadásul a térde is fáj, néha a válla is szaggatott, beteg szeretett volna lenni, betegebb, mint volt, hogy vethessen már véget mindennek. Úgy mondta ezt a „mindent”, mintha legalábbis a teljes Ialomita megye összeesküdüött volna ellene. Ilyenkor apja unszolására felhívta őt, és próbálta megmagyarázni neki, hogy az egyedüli igazi baj a halál, vagy a gyógyíthatatlan betegség kellene legyen, amitől az anyja csak még jobban felpaprikázódott. Estek közöttük másféle beszélgetések is: például Anastasia felróta neki, milyen rosszul esett, hogy az egész családnak elújságolta, hogy amikor tizenhat éves volt, elveszítette a szüzességét Danival, a tizenkilenc éves szőke sráccal, aki a régiségeket keresve járta a falut, és akit akkor az unokatestvérei meg akartak verni. Az anyja bocsánatot kért, miközben Anastasia az átélt megaláztatást ecsetelte, és a fülébe csengtek a családtagok szavai, amikor körbegyűltek bölcselkedni a sérült szüzhártyájáról, és éreztetni próbálták a helyzet súlyos-

ságát és az általuk cipelt felelősség nagyságát. Mindez azonban nem sokat változtatott az ünnepek jellemző hangulatán.

– Itt volt az unokatestvéred a csöppségekkel. Tudod, mit kérdezett? Hogy nálad mikor jön a kicsi.

– És gondolom, azt mondtad neki, hogy soha.

– Hogy mondhatnék ilyet, édesem, mikor mindenki ezt várja?

– Tőlem? Mindenki arra vár, hogy én gyereket szüljek?

– Hát persze, édesem.

– Te jó ég, mondd meg nekik, hogy menjenek szépen haza, nyugodjanak meg, mert nem lesz semmi ilyesmi. Már megint miről beszélünk?

– De képzeld magad az én helyembe, édesem, mit mondjak nekik, ha találkozunk?

– Mondd azt, hogy a nőket szeretem. Hogy sajnálok, hogy csak ez az egy gyermeked van. Mondd, hogy meghaltam. Hogy kurva vagyok, nem érdekel, leszarom az egész bagázst.

Az egész famíliából csak Dobrică nagybácsi iránt érzett szimpátiát, ez iránt a jókedvű iszákos iránt, aki mindenkit taszított, és akinek ez volt a szavajárása: „Ha berúgsz anélkül, hogy nevetségessé tedd magad, fölöslegesen költötted a pénzt.” Mikor a csatornázás végett mély árkokat ástak mindenütt a faluban, Dobrică ezekben a sáncokban közlekedett a kocsmá és az otthona között.

– Metróval jöttem, asszony! – kiáltotta. – Figyelted, hogy amióta metrónk van, nincsenek rajtam horzsolások?

Nem is tudott volna elesni, végig a sánc szélébe kapaszkodott. A felesége, Constanța néni nevetett, és megpirongatta. Ám nevetés közben rendkívül mulatságos módon ugrált a hasa és a két melle. És minél jobban nevettek a többiek, annál jobban rázta őt is a kacagás, míg egészen ki nem vörösödött és vissza nem vonult a házba, hogy megnyugodhasson.

Idővel, miután az apja meghalt, az anyjával folytatott parázsviták elmaradtak, Cornelia asszony a kérdések ismételtetése helyett beírta a rövid pityergésekkel, melyek a szokásos csendfalak mellett némiképp nyugodtabbá tették kapcsolatukat.

Emlékszem, hogy nagymama is sírt, én is szoktam sírni, mondta neki Anastasia. Megállok a sztrádán a benzinkútnál, és sírok. Ilyenek vagyunk mi, így jelöljük meg a területünket, így kommunikálunk, bő hozamú könnycsatornákkal vagyunk megáldva, vontam le nevetve a következtetést.

– Hogyan, kislányom, megállsz és sírsz? Ez nem tesz jót. Ilyeneket mondasz nekem? Nem elég, hogy lerágom a körmöm, amikor úton vagy...

Anastasia mesélni kezdett a bukaresti életéről, hogy van barátja vagy nincs, hogy mennek a dolgok a munkahelyen. Sokat mesélt Ralucáról, a főnöknőjéről, és néha, mikor telefonon beszélgettek, az anyja, mintha mi sem volna természetesebb, megkérdezte: „És Raluca hogy van?“, amit Anastasia egyszerre talált mulatságosnak és meghatónak.

Cornelia asszony egyetlen komoly téma, a bankkölcson köré vonult vissza: vegyen egy saját lakást, hiszen megőrjíti a gondolat, hogy mennyi pénzt fizet az albérletért „egyesekeknek”. Úgy mondta ezt az „egyesekeket”, mintha nagyon komoly kétségei lennének afelől, hogy akik bezsebelik a pénzt, a garzonlakás igazi tulajdonosai.

Tavasszal, a húsvéti beszélgetésük előtt még történt valami, ami felgyorsította az eseményeket: anyja három testvére, Anastasia nagybátyjai, végre megegyeztek abban, hogy eladják a szülői házat és a hozzávetőleg tíz hektár szántóföldet meg a két hektár szőlőt. Öt évig nem nyúltak hozzá, mert az egyik testvér nem akarta eladni, de kifizetni sem a többiek részét.

– Az én részem húszezer euró, végy egy lakást magadnak, kislányom. Teszel még hozzá, veszel fel kölcsönt, és vásárolsz egy saját lakást.

Anasztasia nem ellenkezett, és az anyja szemeiben felcsillant a remény. A lány rágyújtott egy cigarettára, és kivett egy literes sört a hűtőből, kitöltötte két pohárba.

– Menj el legalább a bankba, és kérdezd meg!

– Jaja, mintha orvosi vizsgálatra mennék, hogy ép és egészséges vagyok-e – válaszolta Anastasia. – Nem árt évente egyszer elmen-ni a bankba, hogy tudd, egészségesen hitelképes személy vagy-e.

– Nem kérnek semmi vizsgálatot, ne félj. Megígéred?

– Meg, meg.

Elmentek a húsvéti szertartásra, aztán karöltve elsétáltak az öntözőcsatornán túl fekvő temetőbe a mező fölött szétterülő tágas és meleg éjszakában, amelyben gyertyalángok táncoltak. Mindketten sírtak Cornel sírjánál.

– Cornel, drága Cornel, lakást vesz magának a lányunk! – mondta egy adott pillanatban az anya, könnyeivel küszködve.

– Anya, légy szíves, ne simogasd azt a keresztet! – kérlelte Anastasia.

Mindig így történt. Az anyja úgy simogatta a sírkeresztet, mintha az a férje tarkója lett volna, és Anastasia mindig megkérte, ne csinálja többé.

Végso soron, gondolta Anastasia, miért ne ajándékozhatná meg az anyját egy hitellel? Ennyit csak megtehet érte.

A bankban a férfi hosszasan nézegette a fénymásolt dokumentumokat, melyeket Anastasia gondosan műanyag mappákba rendezett. Ő azalatt az ingének hófehér ujjait nézte, melyek valahogyan különös jelentőségre tettek szert ebben a helyzetben. Ez előtt a

férfi előtt, aki az élete lenyomatát jelentő számokat vizsgálta, éppolyan zavarban érezte magát, mint a nőgyógyásznál. Nem csodálkozott volna túlságosan, ha, miután átfutja az együttműködési szerződéseket, kijelenti, hogy chlamydiája van.

Mindenképpen úgy illene, hogy a neje egy távközlési cégnél dolgozzon, az „office-ban”, ahogy azonnal pontosítani szoktak, gondolta Anastasia, miközben a férfit nézte. Hogy mindketten kosztümben, parfümillatot árasztva induljanak minden reggel, mint azok az emberek, akik után a liftben decens jövő, korporáció, korai kelés, tükör előtt sürgő test illata gomolyog. Egy vagy két gyerekük is van, akiket a hátsó ülésre rögzített gyerekülésekben, ezekben a bizarr trónusokban napközibe furikáznak.

Anastasia néha mások életével fojtogatta magát, és ez egyfajta örömet okozott neki.

A helyiségben csak a fehér inges férfi által forgatott lapok zizegése hallatszott, és léptek susogása a padlószőnyegen a szomszédos teremből. Az iroda vakítóan fehér falai tiszták és barátságatlanok voltak, és ha erősen figyeltél, akár a légkondicionáló készülék titkos életének hangjait is meghallhattad. Furcsa dolog ez az irodai csend, folytatta magában a merengést Anastasia, a mozdulatlanágba dermedt tárgyak és az ügyfelek, akik elfogódottan hallgatnak, miközben a jövőjük ide-oda gurul, mint a szupermarket polcáról leesett narancs. A bürokratikus csend masírozása a hitelek és kamatok mezején, a léptek, amiket az ajtó mögül hall. Miért lépdelne valaki szabályos ritmusra az ajtónál? Valószínűleg csak képzelet. Anastasia éppen ezen a hitelmezőn kóválygott képzeletben, mikor a fehér ingujjas úr ráemelte tekintetét, és megkérdezte:

- És kétszobásra gondolt, nem?
- Igen, kétszobásra, azért az összegért.

– Értem, értem.

– Ismerem a környéket, tetszik, megszoktam már. Talán meg tudom venni éppen azt a lakást, nem tudom – tette még hozzá, és közben rájött, hogy olyasmiről fecseg, ami teljesen érdektelen a banktisztviselő számára.

Az ablaktalan irodába időnként bejött egy középkorú hölgy, méretes hátsóval és kellemes vesztes mosollyal, mely arról árulkodott, hogy nem maradt már más lehetőség számára, mint az, hogy jó ember legyen. Papírokat hozott, papírokat vitt, ez a haszontalan tevékenység remekül illett egy megtúrt személyhez. Valamit suttogott a férfi fülébe, az pedig mindig gépiesen bólintott.

Anastasia egy hullámhosszon érezte magát vele, szerette volna megszólítani: várj, ne menj el, maradj itt, hogy lásd, mekkora marhaságot követek el, mekkora baromság a ház, a törlesztőrészlet, ne hagyj magamra ezzel az emberrel. Aztán kérlelte volna, hogy mondja azt: ő is egyedül lakik egy albérletben, hogy macskái vannak, furcsa szokásai és tovatűnt szerelmei, hogy vannak pillanatai, amikor gyűlöl mindenkit, amit aztán szinte azonnal rettenetesen megbán.

A férfi tovább tanulmányozta a dokumentumokat, feltett még néhány kérdést, és végül jóváhagyóan bólogatott, mint amikor az a rendes nő beszélt hozzá.

Vajon nem volt ez összefüggésben azzal, hogy főnöknője, Raluca Meleicu épp ehhez az úriemberhez, ehhez a bankhoz irányította? Anastasia a nyolc év alatt felfedezte azt a titkos és rövid utat, mely révén jókedvre derítheti a főnöknőjét: pénzért tőle kölcsön. Raluca szólt, hogy kövesse őt az irodájába, és ott különösebb kommentár nélkül átnyújtotta az összeget, amire szüksége volt.

– Bármikor, bármikor, Ana! – mondta Raluca elégedetten.

Néha különféle dolgokban kért tőle segítséget: van-e orvos ismerőse a Pandurii utcai Urológiai Kórházban, van-e „valakije” a bankban, kérhetné ő is Butunaru, a szerkesztőség mindenese, Raluca jobbkeze segítségét az autó műszaki vizsgájához vagy szervizbe szállításához? Ha majd megveszi a lakást, ha tényleg megveszi, vajon Ralucától is kölcsön kell kérnie? Egyértelmű igen volt a válasza erre a kérdésre. Valóságos áruházi lett volna, ha őt kihagyja eladósodása nagyszabású képletéből, ha nem lehet ott a nagy napon, amikor Anastasia a hitel oltára elé lép, jobbjan egy délceg kereskedelmi bankkal. Olyan hazugság volt ez, amelytől Anastasia jól érezte magát, ez volt a legegyszerűbb nyelvezet, melyen Raluca lazasága és fensőbbisége tiszta szívből tudott szólni a többiekhez. Anastasia tudta, hogy Raluca túl okos, hogy ne lássa a giccses díszletek mögött rejlő alárendeltségi viszonyokat, melyeket ő határozott meg, ő hagyott jóvá. Ő, a főnöknője és mentora, kijelölte számára a járható utakat, igazgatta lépteit – legyen engedelmes, tegye, amit kell, és lázadjon az illendőség határain belül, bizonyos értelemben előre meghatározott helyzetekben.

– Azt akarom, hogy többet dolgozz, többet és többet. Meglásd, egy-két év múlva milyen egyszerűnek fog tűnni minden – mondta neki Raluca, amikor alkalmazta. Az irodáját a vezérlővel összekötő folyosón álltak egymással szemben. Anastasia még kissé elveszítettnek érezte magát, azt gondolta: az a fajta nő, aki egészen sápadt az alapozó és a sikeresség máza alatt, valószínűleg önkénteskedik, ahogy mások fitneszterembe járnak, hogy gyúrjon az önbizalmára, de egyértelműen egészségtelen légkört áraszt maga körül. Nagyobbat nem is tévedhetett volna.

Azokban a hónapokban Raluca naponta jelen volt a stúdióban, újratárgyalta a szerződést a csatornával a következő négy évre, rengeteget dolgozott, nyoma sem volt nála a kesernyés,

nagyon könnyed frivolságnak, mely később jellemezte. Anastasia úgy emlékszik rá, hogy folyton csodálkozó arca volt, figyelmesen hallgatta, amit mondtak neki, és ez az arckifejezés arra emlékeztette, amit a nagyszülők öltöttek magukra a fiatalkori fotóikon, amelyeken szépen felöltözve, egyenes háttal, komikusan kifejezéstelen tekintettel álltak, mintha arra vártak volna, hogy rájuk zuhan valami lenyűgöző dolog.

Megvetette benne a mímelt műveltséget, és ahogy Facebookon felépítette a relevanciáját, az idézeteket, a könyvesboltos fotókat, újabban az Oroszországot és annak fekete-tengeri térségében az USA-val meg az EU-val szőtt fondorlatait „megmagyarázó” könyveket, a kiemelt hangzatos címeket, melyekből az ötleteit merítette. Anastasiának volt két álnéven futó Facebook-fiókja, melyekkel rosszmájú kommenteket fűzött a főnöke posztjaihoz, mikor szükségét érezte, hogy helyretegye, ha másért nem, azért, ahogyan el volt telve a napi sikereivel vagy csak általában magával. Ilyenkor olyan igazságtalan volt, amennyire csak kitelt tőle, elment addig a pontig, mikor már bűnösnek érezte magát miatta.

Ugyanakkor, amikor Izabelának elmesélte, hogy működik a hatalomnak, a sebezhetőségnek és a kisszerűségnek ez a gépezete, azt mondta, egyáltalán nem érez büntudatot.

– Sokat gondolkodtam, tudod? Úgy érzem, a világ annyira, de annyira rosszul van felépítve, hogy a moralitást csupán nagy vonalakban érdemes figyelembe venni, egy másfajta elégtétel forrása csupán, semmi több. Az én esetemben a hazugság a legkényelmesebb út mindenki számára, az a dolog, ami a legkevésbé mérgezi meg az életemet, és másokra nézve teljességgel ártalmatlan. De el tudod hinni: én szeretem Ralucát? A kettőnk között lévő felemás kapcsolat ellenére ő nagyon fontos számomra.